

פזמון ליקינטון

יואב אליון מתאר התנהלות משפחתית מופרעת, מוכת ירח ומתוחכמת
ברומן החדש והמצויין שלו // יובל אביבי

שלה ונגררת ללילות ארוכים של שוטטות, כמוכת ירח. ואילו שמו של הילד, יולה, הוא שיבוש של האב המתקשה לדבר. האם רצתה לקרוא לו יואל, שביהדות מפורענח כיואל, כלומר, ה' הוא האל, אבל האב ביטא אותה כיולה, אשר מפורענח עתה כה' הוא לה, לאם. בסוף הספר תספר אחותה של לונה לילדה ש"לונה לא איברה את הבתולים עם יוסף. הבתולים

את הדינמיקה המשפחתית האיומה והמופרעת שהייתה חלק מילדותו של אליון הוא קושר למיתוסים הגדולים של האמונה והדת

של לונה אצלך". יחד עם הרמיזה שהאב נוהג לקיים עם האם דווקא יחסים אנאליים, מסומנת יולה כבתולה, אמו של המשיח, אשר הושם בבטנה על ידי אלוהים. במקביל, משלב אליון בספר דמות שלישית: הזוכב. הזוכב הזה חג בבית בשלבים שונים של הסיפור, עד שהוא מתגלה כמספר, הזוכב על הקיר בבית המשפחה. הרבה לפני כן מתוארת סצנה שבה יוסף לוכד זכוב בכפות ידיו, לכאורה הורג אותו, ואז מפיח בו שוב חיים. האב, אלים אך אהוב, אטום אך נערץ, הוא בעל הכוחות האולטימטיביים: להרוג ולהחיות. הדינמיקה המשפחתית האיומה והמופרעת שהייתה חלק מילדותו של אליון מתקשרת למיתוסים הגדולים של האמונה והדת. כדרכו של ילד, אליון המחבר המבוגר, שמתבונן בכל מה שקורה בספר שלו מהצד, מבלבל בכוונה בין האנושיות הפגומה לחלוטין של אביו, שאינו רק בשר ודם אלא גם לקוי חושים, לבין היותו האב הקדמון, גדול מהחיים, דומיננטי עד שנאה. את אמו המזניחה הוא הופך לקדושה וטהורה, שהשכינה נגעה בה, שמסוגלת לקיים יחסי מין עם בנה מבלי שהדבר ייראה מושחת ונורא, ואילו דמותו שלו נעולה בין הצורך להיות מנהיג מלידה, להצייל את אמו ואת עצמו, לבין היותו ילד אחד, מסכן וחובל, שלא יכול לשפר את חייו במילימטר בכוחות עצמו.

לונה, אמו של יולה. ירח

ולזעקות הכאב שלה בעוד הבן דווקא שומע אותן היטב. הלילה מסתיים בכריחה של האם מהבית, אחת מני רבות. תיאור הלילה מספק אפשרות להעביר אל הקורא את ניסיונותיו הנואשים של יולה לפענח את המציאות האיומה שבה הוא חי, בכישוריו המועטים יחסית, ולמצוא דרך להתמודד עם אביו המוגבל ועם אמו החולה והנעדרת. בדרך הוא חושף מערכת יחסים אירוטית וסבוכה בין האם והילד, שנוהג לשטוף אותה לאחר יחסי המין עם האב, לנקות אותה מ"ריח השירותים שנדבק בה" באקט. אליון כולל בספר מדרש שמות רחב וחשוב. האב בספר הופך לנגר דווקא וזוכה לשם יוסף. קשה שלא לקשור סטייה הצהרתית כל כך מההיסטוריה הפרטית של אליון להיסטוריה של הנצרות. בעשותו כן הוא מסמן את עצמו כישו, שנטל את חטאי העולם על כתפיו הקטנות. האם, לונה, זוכה לשם המסמן את מחלת הנפש

★★★★★
יולה יואב אליון, הספרייה החדשה,
183 עמ'

בראיון שנערך עם יואב אליון ב־2002 לרגל צאת ספרו הראשון "מרק" ב"מוסף הארץ", הוא תיאר את ילדותו כנער חולה אפילפסיה

לאם דיכאונית שנהגה לנטוש את בעלה וילדיה לתקופות ארוכות ובלתי מוסברות ולאב חירש־אילם שעבד בשיווק עופות. "יולה", ספרו החדש, הוא אוטוביוגרפי במידה רבה, אבל אליון עושה בו שינויים אחדים שהופכים אותו למשל תיאולוגי של מין ואלים. הספר מתאר, בעיקר דרך עיניו ותודעתו של הילד יולה, גיבור הספר ובן דמותו של אליון, לילה אחד. הלילה מתחיל במשגל אלים בין לונה, האם, לאב החירש־אילם, שבמהלכו האב אטום לקללותיה